

Název zprávy

Kouč řeší moje individuální potřeby a to je luxus

Krátký úvod

Martina je angličtinářka a učí již 17 let. Na současné škole působí šestým rokem. Ke koučování ji přivedla její nová ředitelka, která jí prošla v předchozím běhu také. „Řešily jsme s paní ředitelkou otázku mojí funkce koordinátora. ŠVP jsme měli napsaný a hledali jsme, co dál. A paní ředitelce zrovna přišla e-mailem nabídka, že je možné přihlásit se do koučování. Jí se to líbilo, a tak mi to doporučila. Jenže další etapa už byla naplněná, musela jsem vydržet ještě půl roku, než jsem se do kurzu dostala.“ Martinu oslovil leták o koučování, který na školu dorazil. Informoval o tom, že kouč může pomoci ujasnit, co s napsaným ŠVP lze dělat dál. Bylo to přesně to téma, které na škole řešili, a proto se Martina přihlásila. „Moc jsme nevěděli, co se ŠVP máme dělat dál. Každý učitel si svůj předmět řešil po svém a nebylo jasné, na čem dál pracovat.“

Cíle

Podobně jako další učitelé ve většině škol se Martina i její kolegové soustředili při tvorbě ŠVP hlavně na samotné učební osnovy. „Sice jsme o kompetencích do ŠVP psali, ale pořád to pro nás bylo spíš okrajové téma. Moc jsme si s tím neuměli prakticky poradit. Byl to takový strašák, nevěděli jsme, co si pod kompetencemi autoři RVP vlastně představují a co s touto otázkou máme dělat my.“ Martina začala uvažovat o tom, že by bylo dobré se ke kompetencím vrátit a najít nějaký způsob, jak je skutečně dostat do reálné výuky. A nejen to – také zvažovala, jak celou věc ostatním předat tak, aby ji přijali a neodmítli. „Při psaní ŠVP jsme asi často prostě jen mačkali klávesy ctrl + c a ctrl + v... Rozhodla jsem se, že jako koordinátor bych mohla udělat něco víc, a to s využitím koučování. Chtěla jsem najít způsob, jak na to.“

Martina řešila ještě jednu otázku. Ve škole se snažili o alternativu k závěrečnému hodnocení na konci roku. Zkoušeli zavést komplexní testy, které by ověřovaly znalosti a dovednosti za celý rok. Ale brzy zjistili, že tímto způsobem zahltlí jak sebe, tak žáky. „Byla to pro nás velká zátěž, přerostlo nám to přes hlavu. Uvědomili jsme si, že to není ta správná cesta. Chtěla hledat nějaký jiný způsob, jak provádět hodnocení, abychom neodradili sebe ani žáky a aby naše práce měla smysl. Nakonec jsme s koučem přišli na způsob, jak propojit kompetence a hodnocení do závěrečné autoevaluace žáků.“

Dosahování cílů

Martina charakterizuje několik momentů, které si během koučování uvědomila. „Při koučování pro mě bylo objevené, že na svých tématech mohu pracovat podle potřeby i

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

„pomaleji. Že je například možné věnovat se ve třídě nějakou dobu jen jedné kompetenci. Dřív jsem mívala pocit, že musím začít se vším a ještě to dělat dokonale. Připadalo mi, že to nejde, ale že si na ministerstvu myslí, že to jde. A teď jsem si ověřila, že to opravdu nejde :), to se mi ulevilo.“

Při koučování jsme také rozvíjeli dovednost sestavit si takový plán, který obsahuje jak dlouhodobější, tak i krátkodobější cíle. „Vypracovala jsem si plán kroků, které bych chtěla v oblasti kompetencí v budoucnu realizovat. Nikdy dřív jsem nepřemýšlela o tom, že bych takový plán mohla mít – a přitom je to docela jednoduché. Prostě jsem na to ve své profesi nebyla zvyklá. Je to jiný způsob práce a přemýšlení – a k němu jsem potřebovala podporu.“

„Když jsme mluvili o dlouhodobějších cílech a o pomalejším přístupu, uvědomila jsem si, že i na kolegy musím jít pomalu, ještě pomaleji, než bych si kdy myslela. Znáte to – když vám u oběda kolega řekne, že se děti neumí učit a vy mu dáte hned přednášku, jak bychom je to my mohli naučit, jenom se naštve.“ Martina ale zjistila, že drobnými kroky přece jen může mínění kolegů ovlivnit. „Například jedna kolegyně, která hodnotila žáky vždy jen podle testů, byla po naší debatě ochotná uvažovat o změně přístupu. Nebo mě tento týden potěšila jiná kolegyně, která si dříve stěžovala na jednoho žáka. Konstatovala, že nic moc nedělá, nespolupracuje, ale má dvojku, protože zvládne testy. Když jsem jí naznačila, že by do hodnocení mohla zapojit i jeho kompetenci k učení a ke spolupráci, požádala mě dokonce o některé materiály a říkala, že to zkusí.“

Martina hodnotí dosažení cílů pozitivně: „Myslím si, že mi koučování pomohlo hodně si ujasnit. Ne že bych o kompetencích nebo hodnocení nevěděla nic, ale měla jsem v tom trochu zmatek. Utřídila jsem si to, co jsem věděla, a přišla jsem na nové postupy.“

Hodnocení

Když Martina hodnotí koučování jako celek, mluví víc o sobě než o cílech. „Zjistila jsem, že nemám problémy jen já a že z nich existuje cesta ven. Mívala jsem pocit, například na nějakém školení, že všichni ostatní zvládají učit bez problémů. Taký ve škole se všichni tváří, že jde všechno hladce. Pak jsem si uvědomila, že s problémy nikdo na veřejnost moc nechodí.“ Martina získala větší sebevědomí a odvahu hledat řešení pro věci, které jí vadily. Dokázala si také pojmenovat, v čem dělala chyby a co naopak dělala dobře. „Získala jsem víc sebevědomí, jiný pohled na sebe. To se promítá i v tom, že ostatní lépe chápu – když za mnou přijdou, že mají potíže s někým ve třídě, neříkám si, že já jsem skvělá a oni špatní, ale chápu je. A přemýšlím, jak jim pomoci, jak jim situaci ulehčit.“

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Uvědomění, doporučení

Martina měla ze začátku koučování představu, že bude navštěvovat seminář s několika dalšími koordinátory. Nejprve se divila, že se budeme setkávat individuálně, a nebyla si jista výsledným efektem. Domnívala se, že „více hlav víc ví“ a že ve dvojici přijde na mnohem méně nápadů než ve větší skupině. „Ze začátku jsem se divila, že nebudu chodit na seminář a nebudu si povídat s někým jiným. Hrozila jsem se, co si budeme hodinu a půl vykládat po skypu :-). Ale když jsme začali, čas pokaždé rychle utekl. V průběhu naší práce jsem šla na jedno setkání koordinátorů, a říkala jsem si, že oba způsoby porovnáám. Ale setkáním jsem byla zklamaná – dvě třetiny času se probíraly věci, které mě vůbec nezajímaly, takže jsem si přinesla jen málo informací pro sebe osobně. Došlo mi, že když jsem na společné akci, na moje individuální potřeby vůbec nemusí dojít, zatímco kouč řeší výhradně moje potřeby. To je vlastně luxusní.

Na otázku, zda by koučování někomu doporučila, Martina říká: „Určitě bych to doporučila těm, kteří chtějí něco změnit, něco se ve své práci naučit. Klidně i ostatním učitelům, ne jen koordinátorům; učitelům, kteří chtějí oživit svoje učení a svůj přístup k práci.“ Martina byla nakonec hrdá i na to, že zvládla skype, který byl pro ni nový. „Když mi dřív někdo řekl skype, tak jsem se děsila...”

Lucie Slejšková, únor 2011

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ